

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הורדוס ומלכים קליינטיים אחרים - 43704

תאריך עדכון אחרון 10-09-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ארכאולוגיה והמזרח הקרוב הקדום

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אורית פלג-ברקת

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: orit.peleg@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ד', 12:00 - 13:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בראשית ימיה של האימפריה, הפרובינקיות שנשלטו על-ידי רומא גבלו לעתים קרובות בשטחים שזכו לאוטונומיה מסוימת מן השלטון הרומי. שטחים אלו, שנוהלו על-ידי שליטים מקומיים פרו-רומיים, מכונים במחקר "ממלכות וסליות". עד ימיו של אוגוסטוס, המוסד של מלכים קליינטים הפך לכלי שגור של השלטון הרומי שאפשר לו לשלוט באופן עקיף על אזורים בהם שלטון ישיר היה בלתי אפשרי או לא רצוי וכן ליצור במזרח אזור חיץ בין האימפריה לבין יריבתה – הממלכה הפרתית. בקורס זה נבחן כיצד מוסד חשוב ונפוץ זה פעל ונשווה בין המקרה המוכר ביותר מן המקורות והממצא הארכיאולוגי של יהודה שנשלטה על-ידי בית הורדוס במאה הראשונה לפסה"נ ובמאה הראשונה לסה"נ לבין עדויות מאזורים אחרים במזרח הקרוב, במזרח התיכון ובבריטניה.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא לבחון ולהעריך את שלטונם של הורדוס ויורשיו ביהודה בשלהי ימי הבית השני מתוך השוואה למלכים קליינטים אחרים ברחבי האימפריה. בחינה זו תתמקד בתרבות החומרית ובשרידים הארכיאולוגיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להכיר את הרקע ההיסטורי-פוליטי של מוסד הממלכות הקליינטיות באימפריה הרומית.
2. לנתח את ההשפעה של מלכי החסות על חדירת התרבות הרומית לאזורי שלטונם.
3. להסביר את הרקע והאינטרסים מאחורי תכניות הבנייה של המלכים הקליינטים.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית, חובת קריאה לקראת חלק מהשיעורים, עבודה מסכמת

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מלכים קליינטים ומדינות וסליות בפרספקטיבה רומית
2. מלכים וסלים בבריטניה וצפון-מערב אירופה
3. נומידיה ומאוריטניה – מלכים קליינטים בצפון אפריקה
4. קליאופטרה השביעית – מלכת מצרים בחסות רומא
5. תרקיה, בוספורוס, פונטוס וגלתיאה – ממלכות וסליות בבלקן ובקרבת הים השחור
6. כוהני אמסה, זינוביה מלכת תדמור והיטורים – מלכים וסלים במזרח סוריה
7. ממלכת קומגנה – בין רומא והפרתים
8. הנבטים טרם סיפוח ערביה
9. הורדוס – מלך בחסות רומא
10. בית הורדוס ביהודה ומחוצה לה

11. מלכים קליינטיים והפצת התרבות הרומית
12. הנצחה ותעמולה – דיוקנאות, מטבעות וקבורה
13. סיכום והערכה של הממלכות הוסליות באימפריה הרומית

חומר חובה לקריאה:

- * Fulford, M. (2008). "Nero and Britain: the Palace of the Client King at Calleva and Imperial Policy towards the Province after Boudicca." *Britannia* 39, 1–13.
- * Pitts, L. F. (1989). "Relations between Rome and the German 'Kings' on the Middle Danube in the First to Fourth Centuries A.D." *The Journal of Roman Studies* 79, 45–58.
- * Roller D. W. (2003). *The World of Juba II and Kleopatra Selene: Royal Scholarship on Rome's African Frontier*. New York and London: Routledge, 119–162.
- * Kleiner, E. E. (2005). *Cleopatra and Rome*. Cambridge: Harvard University Press, 68–93.
- * Primo, A. (2010) "Client-Kingdom of Pontus between Philomithridatism and Philoromanism." Pp. 159–179, in T. Kaizer and M. Facella (ed.), *Client Kings and Roman Principalities*, Stuttgart: Steiner.
- * Barrett, A. A. (1977). "Sohaemus, King of Emesa and Sophene." *American Journal of Philology* 98, 153–159.
- * Speidel M. A. (2005). "Early Roman Rule in Commagene." *Scripta Classica Israelica* 24, 85–100.
- * Kropp, A. J. M. (2009). "King – Caesar – God. Roman Imperial Cult among Near Eastern "client" Kings in the Julio-Claudian Period." Pp. 99–150, in M. Blömer, M. Facella, E. Winter (eds.). *Lokale Identität im römischen Nahen Osten. Kontexte und Perspektiven. Tagung Münster 2007*. Stuttgart: Steiner.
- * Dahmen K. (2010). "With Rome in mind? Case Studies in the Coinage of Client Kings." Pp. 99–112, in Kaizer, T. and M. Facella (eds) (2010). *Kingdoms and Principalities in the Roman Near East*. Stuttgart: Steiner.
- * Kropp, A. J. M. (2013). "Kings in Cuirass — Some Overlooked Full-Length Portraits of Herodian and Nabataean Dynasts." *Levant* 45/1, 45–56.
- * היזמי ח' (תשע"ב). "הטופרכיה של שלומי", *אחות המלך הורדוס ויישוביה: ארכלאיס, פצאליס וליוויאס*. בתוך: טבגר, א., זהר, ע. וביליג, מ. (עורכים), *במעבה ההר: מחקרי הר אפרים ובנימין, דברי הכנס הראשון, אריאל - טלמון, עמ' 97–118*.
- * Wilson, J.F. (2004). *Caesarea Philippi: The Lost City of Pan*. Pp. 18–37. London and New York: Tauris.

חומר לקריאה נוספת:

- Ball, W. (2000). *Rome in the East: The Transformation of an Empire*. London: Routledge. [Electronic resource]
- Barrett, A. A. (1979). "The Career of Tiberius Claudius Cogidubnus." *Britannia* 10, 227–242.
- Barrett, A. A. (1990). "Claudius, Gaius and the Client Kings." *The Classical Quarterly*

- Braund, D. (1984). *Rome and the Friendly King. The Character of Client Kingship*. London: Croom Helm.
- Burnett, A. (1987). "The Coinage of King Agrippa I of Judaea and a New Coin of King Herod of Chalcis." Pp. 25–38 in H. Huvelin, M. Christol and G. Gautier (eds), *Mélanges de numismatique offerts à Pierre Bastien*. Wetteren: Éditions NR.
- Butcher, K. (2003). *Roman Syria and the Near East*. Los Angeles: Getty Publications. ARC3100.BUT
- Freeman, P. W. M. (1996). "The Annexation of Arabia and Imperial Grand Strategy." Pp. 91–118 in D. L. Kennedy and D Braund (eds), *The Roman Army in the East*. Ann Arbor: *Journal of Roman Archaeology Supplementary Series* 18. ARC1030.KEN
- Hekster, O. and Fowler, R. (ed.) (2005). *Imaginary Kings. Royal Images in the Ancient Near East, Greece and Rome*. Stuttgart: Steiner. ARC4000.HEK-FOW
- Kaizer, T. and M. Facella (eds) (2010). *Kingdoms and Principalities in the Roman Near East*. Stuttgart: Steiner.
- Kleiner, E. E. (2005). *Cleopatra and Rome*. Cambridge: Harvard University Press. N5763 K58 2005
- Kokkinos, N. (1998). *The Herodian Dynasty: Origins, Role in Society and Eclipse*. Sheffield: Sheffield Academic Press. ARC2840.KOK
- Kokkinos, N. (2007). "The Royal Court of the Herods." Pp. 279–303 in N. Kokkinos (ed.), *The World of the Herods. International Conference World of the Herods and the Nabataeans, British Museum 2001*. Stuttgart: Steiner. ARC2840.KOK-HER
- Kraay, C. M. (1980) "Jewish Friends and Allies of Rome." *American Numismatic Society Museum News* 25, 53–57.
- Kropp, A. J. M. (2013). *Images and Monuments of Near Eastern Dynasts, 100 BC–AD 100*. Oxford: University Press.
- Luttwak, E. N. (1976). *The Grand Strategy of the Roman Empire*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press. ARC HIRSCHFELD LUT
- Millar, F. (1993). *The Roman Near East, 31 B.C. – A.D. 337*. Cambridge: Harvard University Press. ARC 1540.MIL
- Pleket, H. W. and Stroud, R. S. (1987). *Thrace. The Thracian Client Kingdom until its end in 64 A.D.* Leiden: Brill.
- Roller D. W. (2003). *The World of Juba II and Kleopatra Selene: Royal Scholarship on Rome's African Frontier*. New York and London: Routledge.
- Sanders, D. H. (ed.) (1996). *Nemrud Dağı. The Hierotheseion of Antiochus I of Commagene. 1–2*. Winona Lake: Eisenbrauns. ARC3725.COM-NEM
- Sartre, M. (2005). *The Middle East under Rome* (Translated by C. Porter and E. Rawlings). Cambridge: Harvard University Press. ARC1540.SAR
- Sherwin-White, A. N. (1981). *Roman Foreign Policy in the East, 168 BC – AD 1*. Norman: University of Oklahoma Press. DG215 N33 S53
- Smith, R. R. R. (1988). *Hellenistic Royal Portraits*. Oxford: University Press. NB1296 S64
- Southern, P. (2008). *Empress Zenobia: Palmyra's Rebel Queen*. London and New York: Continuum. DS99 P3 S68 2008
- Sullivan, R. (1990). *Near Eastern Royalty and Rome, 100–30 BC*. Toronto: Toronto University Press.

Weber, T. (2008) "Der beste Freund des Kaisers. Herodes der Große und statuarische Repräsentationsformen in orientalischen Heiligtümern der frühen Kaiserzeit." Pp. 249–70 in D. Kreikenbom et al. (eds), *Augustus — der Blick von außen. Die Wahrnehmung des Kaisers in den Provinzen des Reiches und in den Nachbarstaaten*. Wiesbaden: Reichert.

— (2009) *Hauran IV. Sahr al-Ledja. Vol. 2. Die Skulpturen aus Sahr und die Statuendenkmäler der römischen Kaiserzeit in südsyrischen Heiligtümern*. Beirut: IFPO. ARC3150.HAU IV:2

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
אין הערות